

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.03.2018, sp. zn. 29 Cdo 3225/2016, ECLI:CZ:NS:2018:29.CDO.3225.2016.1

Číslo: 54/2019

Právní věta: I. Ustanovení upravující nadace nelze použít na nadační fondy subsidiárně. II. Zakladatel nadačního fondu je oprávněn měnit zakládací listinu nadačního fondu (i co do účelu) v rozsahu a způsobem, který si pro sebe v zakládací listině výslovně vyhradil, a to za (analogicky aplikovaných) podmínek stanovených pro změnu nadačních listin nadací. III. Účelem § 3049 odst. 2 a 3 o. z. je dát zakladatelům nadací a nadačních fondů vzniklých před 1. lednem 2014 možnost vyrovnat rozdílný (přísnější) standard zákonných omezení, kterými byli tito zakladatelé vázáni (na rozdíl od zakladatelů současných fundací) při projevech svých zakladatelských právních jednání.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.03.2018

Spisová značka: 29 Cdo 3225/2016

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Fundace (o. z.) [Korporace (o. z.)], Nadační fond (o. z.) [Korporace (o. z.)], Účel právnické osoby (o. z.)

Předpisy: § 10 odst. 1 o. z.

§ 303 o. z.

§ 3049 o. z.

§ 305 o. z.

§ 314 odst. 2 o. z.

§ 317 o. z.

§ 365 odst. 1 o. z.

§ 375 odst. 1 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze (dále jen „rejstříkový soud“) usnesením ze dne 4. 3. 2014, č. j. N 1039-RD11/MSPH, zamítl návrh na zápis změn do nadačního rejstříku podaný Nadačním fondem R. F. (dále též jen „navrhovatel“) dne 28. 2. 2014, vedený pod číslem řízení Fj 41455/2014.

2. Rejstříkový soud vyšel z toho, že:

[1] Nadační fond R. F. vznikl 11. 4. 2013 podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních

fondech), ve znění účinném do 31. 12. 2013.

[2] Jediným zakladatelem navrhovatele byl R. F. (dále jen „zakladatel“).

[3] V zakládací (nadační) listině navrhovatele (dále jen „zakládací listina“) zakladatel stanovil: „Účelem nadačního fondu je především podpora a propagace originálních plakátů A. M. ze sbírky I. L. v České republice a v zahraničí, stejně jako obecné šíření kulturního dědictví A. M. v České republice a v zahraničí. Za účelem ochrany kulturního dědictví bude nadační fond vykonávat činnost směřující k rozšiřování sbírky originálních plakátů A. M. a dále také pořádat výstavy originálních plakátů A. M. v České republice a v zahraničí a jiné kulturní akce, které budou šířit odkaz děl A. M.“

[4] Dne 27. 2. 2014 rozhodl zakladatel o změně zakládací listiny tak, že:

a) Účelem nadačního fondu je podpora a propagace českého výtvarného umění. K dosažení účelu nadačního fondu je nadační fond zejména oprávněn svým jménem pořádat výstavy českého výtvarného umění, pořádat kulturní a jiné společenské akce vztahující se k českému výtvarnému umění, svým jménem a pro sebe nakupovat a prodávat originály a kopie děl výtvarného umění a vykonávat jinou související podnikatelskou činnost.

b) Zakladatel je oprávněn měnit zakládací listinu.

c) Zakladatel je oprávněn vydávat a měnit statut navrhovatele.

d) Zakladatel je oprávněn jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora (dále společně jen „změny zakládací listiny“).

[5] Dne 28. 2. 2014 navrhovatel podal k rejstříkovému soudu návrh na zápis změn zakládací listiny do nadačního rejstříku.

3. Rejstříkový soud uvedl, že ze žádného ustanovení občanského zákoníku „není možno dovodit jakoukoliv možnou dispozici zakladatele s nadační listinou již založeného nadačního fondu“. Výjimka z tohoto pravidla obsažená v § 3049 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), umožňuje zakladateli toliko přizpůsobit obsah nadační listiny právní úpravě občanského zákoníku. Ani toto ustanovení tedy neumožňuje měnit účel existujícího nadačního fondu či konstituovat nová oprávnění zakladatele v nadační listině.

„Změnu účelu nadačního fondu občanský zákoník vůbec nepředpokládá a oproti úpravě obsažené v pododdílu Nadace žádnou změnu nadační listiny nepřipouští,“ uzavřel rejstříkový soud.

4. K odvolání navrhovatele Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením potvrdil rozhodnutí rejstříkového soudu.

5. I odvolací soud (ve shodě s rejstříkovým soudem) konstatoval, že občanský zákoník neumožňuje zakladateli změnit účel již založeného nadačního fondu a že takové změny nelze dosáhnout ani prostřednictvím § 3049 odst. 2 a 3 o. z.

6. Obecná úprava fundací v občanském zákoníku, jakož i úprava nadací nepřipouští subsidiární použití ustanovení o nadacích na nadační fondy. Změna účelu nadačního fondu tedy není možná, neboť občanský zákoník – v souladu s principem ochrany jednou projevené vůle zakladatele v zakladatelském právním jednání – pro tuto změnu neobsahuje (na rozdíl od právní úpravy nadací) výslovné zákonné zmocnění. K tomu odkázal na komentářovou literaturu [Ronovská, K. in Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1524].

7. Odvolací soud neshledal důvodnou ani námitku navrhovatele, podle níž měl rejstříkový soud v projednávané věci provést zápis podle § 92 odst. 1 a 2 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (dále jen „z. v. r.“), tedy aniž by o něm vydal rozhodnutí. Uvedl, že v případě „zřejmého rozporu obsahu v notářském zápisu zachyceného právního jednání či rozhodnutí s hmotným právem“ se postup podle § 92 z. v. r. neuplatní, a s odkazem na § 580 odst. 1 a § 588 o. z. konstatoval, že rozhodnutí zakladatele o změně účelu nadačního fondu je „contra legem“.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

8. Proti usnesení odvolacího soudu podal navrhovatel dovolání, opíraje jeho přípustnost o § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. a navrhuje, aby bylo usnesení odvolacího soudu, jakož i rejstříkového soudu zrušeno a věc byla rejstříkovému soudu vrácena k dalšímu řízení.

9. Dovolatel má za to, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení následujících otázek hmotného a procesního práva, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny:

[1] zda je zakladatel nadačního fondu vzniklého za účinnosti zákona o nadacích a nadačních fondech oprávněn postupem podle § 3049 odst. 2 a 3 o. z. změnit účel nadačního fondu a

[2] zda rejstříkový soud přezkoumává v řízení o návrhu na zápis změn do nadačního rejstříku soulad rozhodnutí zakladatele nadačního fondu o změně nadační listiny, o kterém byl pořízen notářský zápis, s právními předpisy.

10. Dovolatel uvádí, že právní úprava nadačních fondů řadu otázek výslovně přímo neřeší (např. jmenování a odvolání členů správní rady a revizora, změnu sídla nebo vydávání statutu nadačního fondu). Účelem stručnosti právní úpravy přitom podle názoru dovolatele není, aby „bylo možno pouze to, co úprava nadačních fondů předvídá,“ neboť to by vedlo k absurdním závěrům (jako příklad dovolatel uvádí možnost změnit sídlo nadačního fondu, nahradit revizora dozorcí radou nebo změnit způsob jednání správní rady či počet jejích členů). Na výslovně neřešené otázky týkající se nadačních fondů je tedy podle dovolatele třeba v souladu s § 10 odst. 1 o. z. analogicky použít právní úpravu nadací.

11. Odvolací soud podle dovolatele nepřihlédl ke skutečnosti, že samotný občanský zákoník prolamuje princip vázanosti fundace účelem, a to ve vztahu k nadacím. Za použití argumentu a maiore ad minus s ohledem na „jednodušší a flexibilnější“ povahu nadačního fondu oproti nadaci je podle dovolatele na místě dovodit právo zakladatele změnit nadační listinu podle § 3049 odst. 2 a 3 o. z. i co do účelu nadačního fondu, jakož i možnost zakladatele vyhradit si pro sebe v nadační listině další oprávnění, jimiž může ovlivňovat nadační fond i po jeho vzniku (včetně změny jeho účelu).

12. Dovolatel je přesvědčen, že navrhované změny nadační listiny nejsou v rozporu s kogentní úpravou občanského zákoníku, kterou je zakladatel vázán také při přizpůsobení nadační listiny podle § 3049 odst. 2 o. z.

13. Dovolatel dále napadá postup rejstříkového soudu, jenž byl podle jeho mínění v rozporu s § 92 odst. 1 a 2 z. v. r. a tzv. registračním principem. Rejstříkový soud podle názoru dovolatele neměl pravomoc přezkoumávat soulad rozhodnutí zakladatele nadačního fondu, o němž byl pořízen notářský zápis, s právními předpisy, neboť soud v rejstříkovém řízení zkoumá - až na výjimky, například v případě učinění výhrady notářem v notářském zápisu - toliko splnění předepsaných formálních náležitostí.

14. Rejstříkový soud tak měl zkoumat výlučně to, zda jsou k návrhu připojeny zákonem požadované listiny a zda notářský zápis splňuje náležitosti podle zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), a měl rozhodnout tzv. přímým zápisem (bez vydání rozhodnutí).

III.

Přípustnost dovolání

15. Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení dovolatelem otevřené otázky hmotného práva, která dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, a sice zda zakladatel nadačního fondu vzniklého za účinnosti zákona o nadacích a nadačních fondech může změnit postupem podle § 3049 odst. 2 a 3 o. z. nadační listinu tak, že změní účel nadačního fondu a vyhradí si pro sebe právo měnit nadační listinu, vydávat a měnit statut nadačního fondu, jakož i jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora.

IV.

Důvodnost dovolání

16. Dovolání je i důvodné.

17. Podle § 10 odst. 1 o. z. nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.

Z § 303 o. z. plyne, že fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena.

Podle § 305 o. z. upravuje vnitřní poměry fundace její statut.

Podle § 306 odst. 1 o. z. zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.

Podle § 314 odst. 2 o. z. nevydává-li zakladatel statut nadace společně s nadační listinou, vydá jej po předchozím souhlasu dozorčí rady správní rada do jednoho měsíce ode dne vzniku nadace. Nevyloučí-li to nadační listina, rozhoduje o změnách statutu po předchozím souhlasu dozorčí rady správní rada.

Z § 317 o. z. se podává, že po vzniku nadace lze nadační listinu změnit v rozsahu a způsobem, který zakladatel v nadační listině výslovně vyhradil pro sebe nebo některému z orgánů nadace.

Podle § 365 odst. 1 o. z. neurčí-li nadační listina něco jiného, volí a odvolává své členy správní rada sama.

Podle § 375 odst. 1 o. z. neurčí-li nadační listina jiný způsob, volí a odvolává revizora správní rada.

Z § 394 odst. 1 o. z. vyplývá, že zakladatel zakládá nadační fond k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky.

Podle § 3049 o. z. nadace vzniklé podle dosavadních právních předpisů se považují za nadace vzniklé podle tohoto zákona; byla-li nadace zřízena závětí, použijí se § 311 a 312, i když byla závěť pořízena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud řízení o dědictví nebylo ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona ukončeno. Byla-li nadace založena jinak než nadační listinou, zejména vydáním statutu, platí pro takové právní jednání a pro jeho změny ustanovení tohoto zákona o nadační listině v rozsahu náležitostí stanovených v § 310 pro nadační listinu (odstavec první). Zakladatel nadace může zakladatelské právní jednání přizpůsobit úpravě nadační listiny podle tohoto zákona, pokud rozhodnutí, kterým zakladatelské právní jednání mění, doručí tomu, kdo vede veřejný rejstřík, u něhož je nadace zapsána, nejpozději však ve lhůtě dvou let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Zemřel-li nebo zanikl-li zakladatel přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, může na návrh nadace změnit zakladatelské právní jednání soud (odstavec druhý). Ustanovení odstavců 1 a 2 se obdobně použijí i pro nadační fondy (odstavec třetí).

I. K účelu § 3049 odst. 2 a 3 o. z. obecně

18. Fundace jsou samostatným typem právnických osob, pro něž je charakteristický majetkový základ vázaný na dosažení stanoveného účelu (srov. § 303 o. z.). Občanský zákoník nadále zachovává bipartici soukromoprávních fundací v podobě nadací a nadačních fondů; oproti dosavadní úpravě však klade důraz na autonomii vůle zakladatelů a dává jim větší volnost ohledně možného obsahu vnitřních dokumentů [srov. RONOVSÁ, K. in LAVICKÝ, P. a kol., op. cit., s. 2360].

19. Podle § 3049 odst. 1 a 3 o. z. se fundace vzniklé podle zákona o nadacích a nadačních fondech s účinností od 1. 1. 2014 považují za vzniklé podle občanského zákoníku a jsou bez dalšího podřízeny zde obsažené právní úpravě. Obsah jejich zakladatelského právního jednání však přirozeně odpovídá převážně kogentnímu charakteru právních předpisů, za jejichž účinnosti vznikly, proto § 3049 odst. 2 a 3 o. z. umožňuje, aby zakladatelé upravili zakladatelské právní jednání do stejné podoby, jakou mohou zvolit zakladatelé nadací a nadačních fondů vznikajících v poměrech účinné právní úpravy.

20. Z toho je patrné, že účelem § 3049 odst. 2 a 3 o. z. je dát zakladatelům nadací a nadačních fondů vzniklých před 1. lednem 2014 možnost vyrovnat rozdílný (přísnější) standard zákonných omezení, kterými byli tito zakladatelé vázáni (na rozdíl od zakladatelů současných fundací) při projevech svých zakladatelských právních jednání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. [29 Cdo 4921/2015](#)).

II. K možnosti zakladatele vyhradit si oprávnění změnit účel nadačního fondu, vydávat a měnit statut nadačního fondu a oprávnění jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora

21. Na rozdíl od nadace nadační fond není určen k trvalé službě a jeho majetek lze plně spotřebovat pro dosažení nadačního účelu; z tohoto důvodu zákon nestanoví omezení výše jeho majetku a kapitálu (srov. § 398 o. z. nebo důvodovou zprávu k návrhu občanského zákoníku, sněmovní tisk číslo 362, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 6. volební období 2010–2013, s. 653). Lze tedy uzavřít, že nadační fond představuje jednodušší a flexibilnější právní formu fundace (srov. RONOVSÁ, K. in LAVICKÝ, P. a kol., op. cit., s. 1520).

22. Občanský zákoník upravuje právní poměry nadací a nadačních fondů ve dvou samostatných pododdílech. Ze systematiky zákona se podává, že na nadační fondy se subsidiárně použijí obecná ustanovení o právnických osobách (§ 118 a násl. o. z.) a obecná ustanovení o fundacích (§ 303 až 305 o. z.); naopak ustanovení upravující nadace – s ohledem na systematiku i absenci odkazující zákonné normy (srov. např. § 418 o. z.) – subsidiárně použít nelze.

23. I přes aplikaci shora uvedených obecných ustanovení je právní úprava nadačních fondů v občanském zákoníku (§ 394 až 401 o. z.) velmi stručná – v porovnání s úpravou nadací (viz § 306 až 393 o. z.) – a řadu otázek výslovně neupravuje.

24. Na rozdíl od úpravy nadačních fondů občanský zákoník výslovně umožňuje zakladatelům nadací vyhradit sobě nebo některému z orgánů nadace právo změnit nadační listinu, a to včetně účelu nadace (§ 317 o. z.). Primárně je tedy na zakladateli, zda změnu nadační listiny umožní a v jakém rozsahu.

25. Obdobně je tomu také ve vztahu k úpravě změny statutu nadačního fondu. Ačkoli totiž nelze pochybovat o tom, že i vnitřní poměry nadačních fondů (nikoli jen nadací) lze upravovat jejich statuty (§ 305 o. z.) [a sice s tím rozdílem, že u nadací je vydání statutu obligatorní (viz § 314 odst. 2 větu první o. z.), zatímco u nadačních fondů nikoli], právní úprava nadačních fondů neobsahuje žádná pravidla stanovující, kdo má statut nadačního fondu vydat a za jakých podmínek je možné tento fundační dokument (z)měnit.

26. Z úpravy nadací naproti tomu jednoznačně vyplývá, že statut nadace vydává zakladatel společně s nadační listinou (in eventum správní rada), že statut nadace lze (z)měnit rozhodnutím správní rady (po předchozím souhlasu dozorčí rady), ale i to, že nadační listina může stanovit jiný způsob změny statutu (§ 314 odst. 2 o. z.); přitom lze zásadně souhlasit s tím, že změnu statutu nadace si může v nadační listině vyhradit její zakladatel (srov. BAJER, J. I. PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. Občanský zákoník: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 362).

27. V porovnání s úpravou právních poměrů nadací je úprava postavení nadačních fondů neúplná také v tom směru, že nestanoví, kdo volí a odvolává členy správní rady či revizora. Přitom lze i zde uvést, že nadační úprava jednoznačně stanoví, že členy správní rady volí a odvolává sama správní rada a že správní rada volí a odvolává také revizora nadace, a dále, že je přípustné, aby nadační listina určila něco jiného (§ 365 odst. 1 a § 375 odst. 1 o. z.), a lze proto zásadně připustit i to, že si jmenování a odvolání členů správní rady a revizora vyhradí sám zakladatel.

28. Z teleologického hlediska není důvodu, aby zakladatel nadace měl oprávnění vyhradit si pro sebe právo měnit nadační listinu (včetně účelu nadace) – jakož i právo vydávat a měnit statut nadace, respektive právo jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora – a zakladateli nadačního fondu takové právo ve vztahu k zakládací listině, statutu nadačního fondu a jmenování či odvolání členů správní rady a revizora nadačního fondu nesvědčilo.

29. Takový stav se neslučuje s principem hodnotové bezrozpornosti právního řádu. Ve vztahu k nadačním fondům tedy existuje v zákoně tzv. otevřená nepravá (teleologická) mezera, kterou je třeba uzavřít pomocí analogie (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2014, sp. zn. [32 Cdo 1519/2012](#), nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. [32 Cdo 2422/2015](#), dále důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. [III. ÚS 2264/13](#), nebo v právní teorii Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 230).

30. Vedle tzv. otevřené mezery v zákoně je dalším předpokladem pro užití analogie podobnost s jiným – právem výslovně upraveným – případem. Ze shora nastíněného výkladu přitom vyplývá, že nadace i nadační fondy (tj. fundace) mají stejný teleologický základ, přičemž změna nadační listiny a

statutu, jakož i způsob volby a odvolání členů správní rady a revizora je ve vztahu k nadacím výslovně upraven. Tato ustanovení tak analogicky dopadají i na právní úpravu nadačních fondů (k tomu srov. § 10 o. z.; v právní teorii ve vztahu k úpravě fundací například Ronovská, K. Nadační fond po rekodifikaci soukromého práva. Subsidiarita, či analogie uvnitř nadačního práva? Právní rozhledy, 2013, č. 13-14, s. 494 - 499, Ronovská, K. K postavení zakladatelů nadací a nadačních fondů po rekodifikaci soukromého práva. Právní rozhledy, 2015, č. 22, s. 767 - 771, anebo v obecné rovině Melzer, F., op. cit., s. 245).

31. Možnost změny zakládací listiny (včetně účelu) a statutu, ale ani možnost jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora přitom samy o sobě nejsou atributy, které by od sebe navzájem odlišovaly jednotlivé druhy fundací; proto se použití analogie ani z tohoto hlediska nepřičí smyslu a účelu právní úpravy nadačních fondů (k tomu srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. [29 Cdo 4197/2015](#), uveřejněného pod č. 45/2018 Sb. rozh. obč.).

32. Ve světle výše uvedené argumentace je na místě přijmout závěr, podle něhož zakladatel nadačního fondu je v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 oprávněn měnit zakládací listinu nadačního fondu (i co do účelu) v rozsahu a způsobem, který si pro sebe v zakládací listině výslovně vyhradil, a to za (analogicky aplikovaných) podmínek stanovených pro změnu nadačních listin nadací, a že je také za stejných podmínek oprávněn vyhradit si právo vydávat a měnit statut nadačního fondu, respektive právo jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora.

33. Umožňuje-li občanský zákoník (per analogiam k nadacím) zakladatelům nadačních fondů vzniklých v poměrech po 1. lednu 2014, aby si pro sebe v zakládací listině vyhradili právo měnit zakládací listinu (včetně účelu), jakož i právo vydávat a měnit statut nadačního fondu, respektive právo jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora, pak platí, že zakladatel nadačního fondu vzniklého před 1. lednem 2014 může postupem podle § 3049 odst. 2 a 3 o. z. upravit zakládací listinu tak, aby obsahovala uvedená oprávnění zakladatele.

III. Ke změně účelu nadačního fondu prostřednictvím § 3049 odst. 2 a 3 o. z.

34. Z argumentace uvedené shora vyplývá, že prostřednictvím § 3049 odst. 2 a 3 o. z. nelze (přímo) změnit účel fundací vzniklých před 1. 1. 2014, neboť k tomu citované ustanovení neslouží.

35. Výklad § 3049 odst. 2 a 3 o. z., který by zakladatelům nadací a nadačních fondů vzniklých před 1. lednem 2014 umožňoval (přímou) změnu účelu jimi založených fundací (aniž by měli vyhrazeno oprávnění zakladatelské právní jednání měnit), by vytvářel nerovné (méně výhodné) postavení zakladatelů fundací, na něž § 3049 odst. 2 a 3 o. z. nedopadá, a kterým by tak zákon takovou změnu účelu fundací vzniklých po 31. prosinci 2013 neumožňoval. Pro vytvoření takové nerovnosti není podle přesvědčení Nejvyššího soudu žádný rozumný důvod, a proto je na místě zopakovat, že prostřednictvím tohoto ustanovení nelze změnit účel fundací vzniklých před 1. 1. 2014 (srov. RONOVSÁ, K. I. LAVICKÝ, P. a kol., op. cit., s. 2363).

36. Jak však již bylo vysvětleno výše, zakladatel nadace nebo nadačního fondu může nadační či zakládací listinu postupem podle § 3049 odst. 2 a 3 o. z. přizpůsobit také tak, že si pro sebe do budoucna vyhradí oprávnění tuto listinu měnit (včetně změny účelu fundace). V těchto případech (vyhradí-li si zakladatel právo měnit účel nadace či nadačního fondu) by bylo nad míru formalistické trvat na tom, aby zakladatel nejprve přizpůsobil zakladatelské právní jednání současné právní úpravě (vyhradil si právo měnit účel fundace) a teprve poté dalším, dodatečným a následujícím právním jednáním rozhodl o změně účelu fundace.

37. Přestože jde striktně vzato o jediný logicky bezrozporný postup (neboť právo měnit zakladatelské právní jednání nadací a nadačních fondů vzniklých před 1. lednem 2014 zakladatelům vznikne teprve poté, kdy si je prostřednictvím § 3049 odst. 2 a 3 vyhradí), není nutné na chronologickém oddělení obou kroků bezpodmínečně trvat. Setrvání na požadavku dvou samostatných právních jednání by totiž vedlo jen k tomu, že by zakladatelé jediný projev vůle (ryze formálně) rozdělili vedví.

38. Zakladatel si tedy může jediným projevem vůle jak vyhradit právo měnit nadační či zakládací listinu (s odkazem na § 3049 odst. 2 a 3 o. z.), tak (totožným právním jednáním) realizovat změnu nadační či zakládací listiny (a to i změnu účelu fundace).

IV. Aplikace výše uvedených (obecných) závěrů v projednávané věci

39. Rozhodl-li zakladatel v rámci přizpůsobení zakládací listiny navrhovatele zákonu č. 89/2012 Sb., občanskému zákoníku, o její změně tak, že si vyhradil oprávnění měnit zakládací listinu, právo vydávat a měnit statut navrhovatele, ale i oprávnění jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora navrhovatele, a současně - tímtéž právním jednáním - rozhodl i o změně účelu nadačního fondu, bylo jeho rozhodnutí učiněno v souladu se zákonem.

40. Jelikož právní posouzení věci co do řešení otázky, na které napadené rozhodnutí spočívá, není správné (dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn právem), Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a aniž se zabýval řešením dovolatelem předestřené otázky procesního práva, usnesení odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Důvody, pro které nemohlo obstát rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na rozhodnutí rejstříkového soudu; Nejvyšší soud proto zrušil i je a věc vrátil rejstříkovému soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

41. Právní názor Nejvyššího soudu je pro rejstříkový soud i pro odvolací soud závazný (§ 243g odst. 1 a § 226 odst. 1 o. s. ř.).

42. Rozhodné znění občanského soudního řádu, podle kterého Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm (do 29. září 2017), se podává z části první, článku II bodu 2 zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.